

แผนปฏิบัติการ
ด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒

องค์การบริหารส่วนตำบลไรโคก
อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

คำนำ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติจากการประชุมเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) ซึ่งกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการจัดทำและนำเสนอแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) จึงทำให้เกิดแผนปฏิบัติการองค์การบริหารส่วนตำบลไรโคก ด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ และจากสถานการณ์และปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในปัจจุบันประกอบด้วยหลายปัจจัยด้วยกัน และจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขปัญหาย่างเร่งด่วน องค์การบริหารส่วนตำบลไรโคกเป็นหนึ่งในหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ได้เล็งเห็นถึงปัญหาและความสำคัญที่เกิดขึ้นในพื้นที่ในด้านต่างๆ เช่น ขยะมูลฝอยได้รับการคัดแยก ตั้งแต่ต้นทาง การขาดความรู้และความตระหนักในปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการของหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบ ขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อให้การดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบลไรโคกสามารถบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ตามแนวทางพระราชดำริ ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๒ และเป็นไปตามแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔)

องค์การบริหารส่วนตำบลไรโคก จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ ฉบับนี้ขึ้น เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนในพื้นที่ตำบลไรโคก ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามหลักวิชาการ และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น

สำนักงานปลัด

องค์การบริหารส่วนตำบลไรโคก

สารบัญ

เรื่อง		หน้า
บทที่ ๑	บทนำ	
บทที่ ๒	สถานการณ์ปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยภายในตำบลไรโคก	
บทที่ ๓	บทบาท หน้าที่ และพันธกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลไรโคก ภายใต้แผนแม่บทการจัดการขยะมูลฝอย (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔)	
บทที่ ๔	แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของกระทรวงมหาดไทย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑	
	มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนให้ประสบ ความสำเร็จ	
	การจัดตั้ง “เครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก (อถล.)”	
	มาตรการและแนวทางการดำเนินการเพื่อนำไปสู่เป้าหมายการปฏิบัติ	

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ความเป็นมา

ในคราวการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยและขยะอันตรายของประเทศ ซึ่งมีสาระสำคัญให้เกิดการจัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจร โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม มุ่งสู่การแก้ไขปัญหาขยะอย่างยั่งยืน ลดผลกระทบปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีวิธีการสำคัญ ได้แก่ การลดการเกิดขยะมูลฝอยหรือขยะอันตรายที่แหล่งกำเนิด การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ซ้ำและใช้ประโยชน์ใหม่ การเก็บขนขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ การกำจัดขยะมูลฝอย ด้วยวิธีการที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ การส่งเสริมเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแปรรูปขยะมูลฝอยเป็นพลังงานหรือเชื้อเพลิง

๑.๒ เป้าหมายของแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔

๑. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ตามหลักวิชาการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ภายในปี ๒๕๖๔
๒. ขยะมูลฝอยตกค้างได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ตามหลักวิชาการ ร้อยละ ๑๐๐ ของปริมาณขยะมูลฝอยตกค้าง ของปี ๒๕๕๘ ภายในปี ๒๕๖๒
๓. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการรวบรวมและส่งไปกำจัดถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของปริมาณของเสียอันตรายชุมชนที่เกิดขึ้น ภายในปี ๒๕๖๔
๔. มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ร้อยละ ๑๐๐ ของปริมาณขยะมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้น ภายในปี ๒๕๖๓
๕. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการที่ถูกต้อง ร้อยละ ๑๐๐ ของปริมาณกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายที่เกิดขึ้น ภายในปี ๒๕๖๓
๖. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการคัดแยกขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนที่ต้นทาง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั่วประเทศภายในปี ๒๕๖๔

ตารางเป้าหมายรายปีของแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔)

เป้าหมาย	ปี พ.ศ./ค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)					
	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔
๑.ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่น้อยกว่า	๕๐	๕๕	๖๐	๖๕	๗๐	๗๕
๒.ขยะมูลฝอยตกค้างได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	๗๕	๘๕	๙๕	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐
๓.ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการรวบรวมและส่งไปกำจัดถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่น้อยกว่า	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕	๓๐
๔.มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	๘๐	๘๕	๙๐	๙๕	๑๐๐	๑๐๐
๕.กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการที่ถูกต้อง	๖๐	๗๐	๘๐	๙๐	๑๐๐	๑๐๐
๖.องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการคัดแยกขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนที่ต้นทาง	๕	๑๐	๒๐	๓๐	๔๐	๕๐

นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ได้มีมติเห็นชอบให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับกระทรวงมหาดไทย เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศในระยะสั้น ๑ ปี (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๐) และให้เร่งรัดการดำเนินการโครงการเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยทั้งในพื้นที่นำร่องและในระดับชุมชนและหมู่บ้าน ภายใต้ Road Map การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๗ ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ผลสัมฤทธิ์และตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอย รวมทั้งให้ความเห็นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยไปพิจารณาดำเนินการด้วย

ต่อมากระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและกระทรวงมหาดไทย จึงได้มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการ “ประเทศไทยไร้ขยะ” ตามแนวทาง “ประชารัฐ” ในระยะ ๑ ปี (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๐) และเสนอเข้าสู่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๙ เห็นชอบแผนปฏิบัติการ “ประเทศไทยไร้ขยะ” ตามแนวทาง “ประชารัฐ” ในระยะ ๑ ปี (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๐) และมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทย กำกับดูแลให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการงานเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยตามแผนปฏิบัติการฯ ดังกล่าว ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ

๑.๓ สารสำคัญของแผนปฏิบัติการ “ประเทศไทยไร้ขยะ” ตามแนวทาง “ประชารัฐ” ระยะ ๑ ปี (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๐) มีดังนี้

การดำเนินงานในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพนั้น สามารถแบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๓ ระยะ ได้แก่ ระยะต้นทาง คือ การลดปริมาณขยะและมีการคัดแยกขยะที่ครัวเรือน สถานที่ราชการ สถานที่สาธารณะ และสถานประกอบการ ระยะกลางทาง คือ ระยะการจัดการขยะที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและมีประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากแผนปฏิบัติการประเทศไทยไร้ขยะ ตามแนวทางประชารัฐ

ระยะ ๑ ปี (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๐) เป็นแผนระยะสั้น จึงมุ่งเน้นการดำเนินการใน ๒ ระยะแรกเท่านั้น ได้แก่ ระยะต้นทาง คือ การลดปริมาณขยะมูลฝอยและการส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทางบนพื้นฐานแนวคิด ๓ Rs เพื่อลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอยและขยะมูลฝอยอันตราย

๑.๓.๑ กรอบการดำเนินงาน

มุ่งเน้นการดำเนินการใน ๒ ระยะแรก ได้แก่ ระยะต้นทาง คือ การลดปริมาณขยะมูลฝอยและการส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทางบนพื้นฐานแนวคิด ๓ Rs เพื่อลดปริมาณการเกิดขยะมูลฝอยและขยะมูลฝอยอันตราย โดยส่งเสริมให้เกิดกลไกการคัดแยกและนำขยะมูลฝอยและขยะอันตรายกลับมาใช้ประโยชน์ และเพื่อเพิ่มมูลค่าที่ต้นทาง ในส่วนระยะกลางทาง คือ การจัดทำระบบเก็บ/ขนให้มีประสิทธิภาพ เพียงพอ และสอดคล้องกับสถานการณ์ขยะในพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การจัดการขยะในระยะปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

๑.๓.๒ เป้าประสงค์

- ๑) ปริมาณขยะมูลฝอยที่เข้าสู่ระบบกำจัดที่ปลายทางลดลง
- ๒) ขยะอันตรายได้รับการคัดแยกเพิ่มขึ้น
- ๓) มูลฝอยติดเชื้อและกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายได้รับการกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการเพิ่มขึ้น

๑.๓.๓ ตัวชี้วัดเป้าประสงค์

- ๑) ปริมาณขยะมูลฝอยที่เข้าสู่ระบบกำจัดที่ปลายทางลดลงร้อยละ ๕ เมื่อเทียบกับปี พ.ศ.๒๕๕๙
- ๒) ร้อยละ ๑๐๐ ของหมู่บ้าน/ชุมชนทั่วประเทศ มีการจัดตั้ง “จุดรวมขยะอันตราย” อย่างน้อยหมู่บ้าน/ชุมชนละ ๑ แห่ง
- ๓) ร้อยละ ๘๕ ของปริมาณมูลฝอยติดเชื้อ ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
- ๔) ร้อยละ ๗๐ ของปริมาณกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

๑.๓.๔ แนวคิดพื้นฐาน โดยใช้หลักการ ๓ Rs ได้แก่ Reduce ลด (คิดก่อนใช้) Reuse ใช้ซ้ำ (ใช้แล้วใช้อีก) และ Recycle (นำกลับมาใช้ใหม่) และหลักการประชารัฐ คือ การส่งเสริมบทบาทของทุกภาคส่วน ประกอบด้วย ๕ องค์กรประกอบ ได้แก่ ภาคราชการทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาคการศาสนา ภาคประชาชนและประชาสังคม

๑.๓.๕ มาตรการ ครอบคลุมการจัดการขยะทั้ง ๓ ระยะ ได้แก่ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ประกอบด้วย

๑) มาตรการลดและคัดแยกที่แหล่งกำเนิด คือ สนับสนุนและขยายผลให้มีการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่บ้านเรือน สถานศึกษา สถานประกอบการ รวมทั้งสถานบริการต่างๆ ทั้งในชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยว

๒) มาตรการเพิ่มศักยภาพการเก็บขน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและจังหวัดดำเนินการจัดระบบการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยประเภทต่างๆ เพื่อนำไปสู่การกำจัดต่อไป

๓) มาตรการส่งเสริมการบริหารจัดการ คือ สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตั้งแต่ระยะเยาวชนและประชาชนทั่วไป เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย

๑.๓.๖ กำหนดให้มี “ศูนย์ปฏิบัติการประเทศไทยไร้ขยะ” เพื่อบูรณาการการทำงานของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักนายกรัฐมนตรี (กรมประชาสัมพันธ์) โดยให้มีหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำในการบริหารจัดการขยะ และติดตาม เฝ้าระวังการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการดังกล่าว เพื่อรายงานผลต่อคณะรัฐมนตรีทราบ และจัดให้มีคณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการ “ประเทศไทยไร้ขยะ” ตามแนวทางพระราชบัญญัติตลอดจนคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการ “ศูนย์ปฏิบัติการประเทศไทยไร้ขยะ” จำนวน ๔ คณะ ได้แก่ คณะทำงานด้านการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน คณะทำงานด้านวิชาการ คณะทำงานด้านการส่งเสริมการคัดแยกและการประชาสัมพันธ์ และคณะทำงานด้านการสำรวจและรวบรวมข้อมูลการบริหารจัดการขยะ

๑.๔ การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ ของกระทรวงมหาดไทย

กระทรวงมหาดไทยได้นำแผนปฏิบัติการ “ประเทศไทยไร้ขยะ” ตามแนวทาง “พระราชบัญญัติ” ระยะเวลา ๑ ปี (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๐) นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่การเป็นสังคมปลอดขยะ (Zero Waste Society) และได้มอบหมายให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นดำเนินการ ดังนี้

- ๑.๔.๑ จัดตั้ง “ศูนย์ปฏิบัติการประเทศไทยไร้ขยะ” ตั้งอยู่ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- ๑.๔.๒ แต่งตั้งคณะกรรมการ “ศูนย์ปฏิบัติการประเทศไทยไร้ขยะ” ตามแนวทางพระราชบัญญัติ โดยมีองค์ประกอบของคณะกรรมการฯ ได้แก่ ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน และอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และอธิบดีกรมควบคุมมลพิษเป็นเลขานุการ รวมทั้งผู้แทนจากส่วนราชการ ภาคการศึกษา ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม
- ๑.๔.๓ แต่งตั้งคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการ “ศูนย์ปฏิบัติการประเทศไทยไร้ขยะ” ตามแนวทางพระราชบัญญัติ จำนวน ๔ คณะ ได้แก่ คณะทำงานด้านการส่งเสริมการคัดแยกขยะและการประชาสัมพันธ์ คณะทำงานด้านวิชาการ คณะทำงานด้านการสำรวจและรวบรวมข้อมูลการบริหารจัดการขยะ และคณะทำงานด้านการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน
- ๑.๔.๔ แจก “แผนปฏิบัติการ “ประเทศไทยไร้ขยะ” ตามแนวทาง “พระราชบัญญัติ” ระยะเวลา ๑ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙ -๒๕๖๐) และแนวทางการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ให้แก่จังหวัด เพื่อให้นำไปใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของจังหวัด พร้อมทั้งให้จังหวัดดำเนินการ ดังนี้
  - (๑) แต่งตั้งคณะทำงานด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับจังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - (๒) จัดประชุมคณะทำงานเพื่อกำหนดกรอบและทิศทางการดำเนินการในการขับเคลื่อน การบริหารจัดการขยะมูลฝอย
  - (๓) จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยระดับจังหวัด
  - (๔) จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและส่วนราชการ ที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
  - (๕) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อมอบนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอย
  - (๖) ติดตามและประเมินผลการดำเนินการ โดยให้จังหวัดและอำเภอดำเนินการจัดประกวดการบริหารจัดการขยะมูลฝอย “จังหวัดสะอาด” จำนวน ๒ ระดับ ได้แก่ ระดับอำเภอ คือ ให้อำเภอ

ดำเนินการ จัดประกวด “หมู่บ้าน/ชุมชนสะอาด” ระดับตำบล ระดับจังหวัด คือ ให้จังหวัดดำเนินการ จัดประกวด “อำเภอสะอาด” ระดับจังหวัด

๑.๔.๕ เพื่อเป็นการยกย่องและเชิดชูเกียรติให้แก่จังหวัดที่มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ดีเด่น กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สธ.) ได้แจ้งให้จังหวัดดำเนินการจัดประกวด การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับจังหวัด ส่งให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พิจารณา ประเมินผล และคัดเลือกผลงานรางวัลจังหวัดที่มีการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับประเทศ ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๑ เพื่อติดตามและประเมินผลการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน และเป็นการ สร้างขวัญและกำลังใจ พร้อมเชิดชูเกียรติให้แก่จังหวัดที่มีการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนที่เป็นเลิศ คณะกรรมการประกวดการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ได้พิจารณาคัดเลือก รางวัล ระดับประเทศเรียบร้อยแล้ว ซึ่งมีผลการคัดเลือกดังนี้

ระดับกลุ่มจังหวัดขนาดใหญ่ รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ จังหวัดลพบุรี รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๑ ได้แก่ จังหวัดเชียงราย รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๒ ได้แก่ จังหวัดสกลนคร รางวัลชมเชย ได้แก่ จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดอุดรธานี

ระดับกลุ่มจังหวัดขนาดกลาง รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ จังหวัดเลย รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๑ ได้แก่ จังหวัดสุโขทัย รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๒ ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี รางวัลชมเชย ได้แก่ จังหวัดพิจิตร และ จังหวัดหนองบัวลำภู

ระดับกลุ่มจังหวัดขนาดเล็ก รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ จังหวัดลำพูน รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๑ ได้แก่ จังหวัดบึงกาฬ รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๒ ได้แก่ จังหวัดอุทัยธานี รางวัลชมเชย ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี และ จังหวัดอ่างทอง

นิยามและความหมาย

มูลฝอย หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถุงพลาสติก ภาชนะใส่อาหาร แก้ว วัสดุหรือซากสัตว์รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยง สัตว์หรือที่อื่น (พระราชบัญญัติการสาธารณสุข, ๒๕๓๕)

ขยะมูลฝอย (Solid waste) คือ เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร แก้ว วัสดุหรือซากสัตว์หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยง สัตว์หรือที่อื่น และ หมายความว่ารวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชนหรือ คราวเรือน ยกเว้นวัสดุ ที่ไม่ใช่แล้วของโรงงานซึ่งมีลักษณะและคุณสมบัติที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่า ด้วยโรงงาน (กรมควบคุม มลพิษ, ๒๕๔๘)

ขยะย่อยสลาย (Compostable waste) หรือ มูลฝอยย่อยสลาย คือ ขยะที่เน่าเสีย และย่อยสลาย ได้เร็ว สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้เศษอาหาร ใบไม้เศษ เนื้อสัตว์ เป็นต้น แต่จะ ไม่รวมถึงซากหรือเศษของพืช ผัก ผลไม้หรือสัตว์ที่เกิดจากการทดลองใน ห้องปฏิบัติการ โดยขยะที่ย่อยสลาย นี้เป็นขยะที่พบมากที่สุด คือ พบมากถึง ๖๔% ของปริมาณขยะ ทั้งหมดในกองขยะ (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๔๘)

ขยะรีไซเคิล (Recyclable waste) หรือ มูลฝอยที่ยังใช้ได้คือ ของเสียบรรจุภัณฑ์ หรือวัสดุเหลือใช้ ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้เช่น แก้ว กระดาษ เศษพลาสติก ก่อ่ง เครื่องดื่มแบบ UHT กระจ่าง

เครื่องดื่ม เศษโลหะ อะลูมิเนียม ยางรถยนต์เป็นต้น สำหรับขยะรีไซเคิลนี้เป็นขยะที่พบมากเป็นอันดับที่สองในกองขยะ กล่าวคือ พบประมาณ ๓๐% ของปริมาณขยะ ทั้งหมดในกองขยะ (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๔๘)

ขยะอันตราย (Hazardous waste) หรือ มูลฝอยอันตราย คือ ขยะที่มีองค์ประกอบ หรือปนเปื้อนวัตถุอันตรายชนิดต่างๆ ซึ่งได้แก่ วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุธรรมชาติรังสีวัตถุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง วัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่ บุคคล สัตว์พืช ทรัพย์สินหรือสิ่งแวดล้อม เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืช กระป๋องสเปรย์บรรจุสีหรือสารเคมีเป็นต้น ขยะอันตรายนี้ เป็นขยะที่มักจะพบได้น้อยที่สุด กล่าวคือพบประมาณเพียง ๓% ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๔๘)

ขยะทั่วไป (General waste) มูลฝอยทั่วไป คือ ขยะประเภทอื่นนอกเหนือจากขยะย่อยสลาย ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย มีลักษณะที่ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ห่อพลาสติกใสขนม ถูพลาสติกบรรจุผงซักฟอก พลาสติกห่อลูกอม ซองบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ถูพลาสติกเปื้อนเศษอาหาร โฟมเปื้อนอาหาร พอลียเอทิลีนเปื้อนอาหาร เป็นต้น สำหรับขยะทั่วไปนี้เป็นขยะที่มีปริมาณใกล้เคียงกับขยะอันตราย กล่าวคือ จะพบประมาณ ๓% ของ ปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ (กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๔๘)

มูลฝอยติดเชื้อ หมายความว่า มูลฝอยที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณหรือมีความเข้มข้น ซึ่งถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นแล้ว สามารถทำให้เกิดโรคได้

กรณีมูลฝอยดังต่อไปนี้ที่เกิดขึ้นหรือใช้ในกระบวนการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์และการรักษาพยาบาล การให้ภูมิคุ้มกันโรคและการทดลองเกี่ยวกับโรค และการตรวจชันสูตรศพหรือซาก สัตว์รวมทั้งในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าว ให้ถือว่าเป็นมูลฝอยติดเชื้อ (กฎกระทรวงสาธารณสุขว่า ด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ, ๒๕๔๕)

(๑) ซากหรือชิ้นส่วนของมนุษย์หรือสัตว์ที่เป็นผลมาจากการผ่าตัด การตรวจชันสูตร ศพ หรือซากสัตว์และการใช้สัตว์ทดลอง

(๒) วัสดุของมีคม เช่น เข็ม ไบโอมิกระบอกฉีดยา หลอดแก้ว ภาชนะที่ทำด้วยแก้ว สไลด์และกระจกปิดสไลด์

(๓) วัสดุซึ่งสัมผัสหรือสงสัยว่าจะสัมผัสกับเลือด ส่วนประกอบของเลือด ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเลือด สารน้ำจากร่างกายของมนุษย์หรือสัตว์ หรือวัคซีนที่ทำจากเชื้อโรคที่มีชีวิต เช่น สำลีผ้า ก๊อสม ผ้าต่างๆ และท่อยาง

(๔) มูลฝอยทุกชนิดที่มาจากห้องรักษาผู้ป่วยติดเชื้อร้ายแรง

บทที่ ๒ สภาพทั่วไปของตำบลไรโคก

องค์การบริหารส่วนตำบลไรโคก ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลไรโคก อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี มีพื้นที่ประมาณ ๒๖.๑๕ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑๖,๓๔๓.๗๕ ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ที่ราบเชิงเขา และเขตภูเขา มีคลองชลประทาน ๔ สาย ภายในเขตการปกครองตำบลไรโคก ประกอบด้วยหมู่บ้าน จำนวน ๖ หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ ๑ บ้านไรโคก หมู่ที่ ๒ บ้านกวย หมู่ที่ ๓ บ้านน่าน้ำพุ หมู่ที่ ๔ บ้านแหลมทอง หมู่ที่ ๕ บ้านไร่สนาม และหมู่ที่ ๖ บ้านนากระแสน ตำบลไรโคก มีประชากรทั้งสิ้น ๓,๔๕๔ คน แยกเป็นชาย ๑,๖๕๗ คน หญิง ๑,๗๙๗ คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย ๑๓๒ คน/ตารางกิโลเมตร จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น ๙๓๐ ครัวเรือน ประชากรส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำนา ทำไร่ ทำน้ำตาลโตนด บางส่วนประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และทำงานในโรงงานต่างๆ ในพื้นที่ใกล้เคียง

ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลไรโคก อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

๑. สภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง (แสดงที่ตั้งและระยะห่างจากอำเภอบ้านลาด)

หมู่ ๑ ห่างจากอำเภอ	๑๗	กิโลเมตร	หมู่ ๒ ห่างจากอำเภอ	๑๗.๕	กิโลเมตร
หมู่ ๓ ห่างจากอำเภอ	๑๗.๗	กิโลเมตร	หมู่ ๔ ห่างจากอำเภอ	๑๗.๖	กิโลเมตร
หมู่ ๕ ห่างจากอำเภอ	๑๘	กิโลเมตร	หมู่ ๖ ห่างจากอำเภอ	๑๗.๓	กิโลเมตร

๑.๒ เนื้อที่ (แสดงเนื้อที่โดยประมาณเป็นตารางกิโลเมตรและไร่)

เนื้อที่ ๒๖.๑๕ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑๖,๓๔๓.๗๕ ไร่

๑.๓ อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลห้วยท่าช้าง อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลบ้านทาน อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยสะพาน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับตำบลท่าตะคร้อ อำเภอหนองหญ้าปล้อง จังหวัดเพชรบุรี

๑.๔ ภูมิประเทศ (แสดงภูมิประเทศของ อบต.)

สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม

๑.๕ จำนวนหมู่บ้าน ๖ หมู่ (แสดงจำนวนหมู่บ้านที่อยู่ในเขต อบต.)

- หมู่ ๑ บ้านไรโคก
- หมู่ ๒ บ้านกวย
- หมู่ ๓ บ้านน่าน้ำพุ
- หมู่ ๔ บ้านแหลมทอง
- หมู่ ๕ บ้านไร่สนาม
- หมู่ ๖ บ้านนากระแสน

หมายเหตุ จำนวนหมู่บ้านในเขต อบต. เต็มทั้งหมู่บ้าน ๖ หมู่

ประชากรทั้งสิ้น ๙๕๑ครัวเรือน จำนวน ๓,๓๔๕ คน แยกเป็นชาย ๑,๖๕๗ คน หญิง ๑,๖๘๘ คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย ๑๒๗.๙๑ คน / ตารางกิโลเมตร

หมู่ที่	หมู่บ้าน	หลังคาเรือน	จำนวนประชากร		รวม
			ชาย	หญิง	
๑	บ้านไร่โคก	๑๒๙	๒๔๗	๒๖๙	๕๑๖
๒	บ้านกวย	๑๑๒	๑๙๙	๑๙๖	๓๙๕
๓	บ้านนาข้าว	๒๒๐	๓๖๙	๔๑๒	๗๘๑
๔	บ้านแหลมทอง	๑๙๓	๒๖๒	๓๑๙	๕๘๑
๕	บ้านไร่สนาม	๒๓๗	๔๕๕	๔๖๕	๙๒๐
๖	บ้านนากระแสน	๖๐	๑๒๕	๑๓๖	๒๖๑
รวม		๙๕๑	๑,๖๕๗	๑,๖๘๘	๓,๓๔๕

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ มกราคม ๒๕๖๑ สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง อำเภอบ้านลาด

แผนที่สังเขปตำบลไร่โคก อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

๒. สภาพทางเศรษฐกิจ

๒.๑ อาชีพ

ประชากรในตำบลไรโคกส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการเกษตรกรรม ประมาณร้อยละ ๘๕ โดยการปลูกข้าว พืชผักต่างๆ เลี้ยงสัตว์ ค้าขายและรับจ้าง

๒.๒ หน่วยธุรกิจในเขต อบต.

โรงสีข้าว	จำนวน	๓	แห่ง
ปั้มน้ำมัน	จำนวน	๑	แห่ง

๓. สภาพทางสังคม

๓.๑ การศึกษา

- โรงเรียนประถมศึกษา	๒	แห่ง (ขยายโอกาส ๑ แห่ง)
- โรงเรียนมัธยมศึกษา	-	แห่ง
- โรงเรียนอาชีวศึกษา	-	แห่ง
- โรงเรียน / สถาบันชั้นสูง	-	แห่ง
- ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	๑	แห่ง
- ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน	๗	แห่ง

๓.๒ สถาบันและองค์กรทางศาสนา

- วัด	๑	แห่ง
- มัสยิด	-	แห่ง
- ศาลเจ้า	-	แห่ง
- โบสถ์	-	แห่ง

๓.๓ สาธารณสุข

- โรงพยาบาลของรัฐบาลขนาด	-	เตียง	-	แห่ง
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	๑	แห่ง		
- สถานพยาบาลเอกชน	-	แห่ง		
- ร้านขายยาปัจจุบัน	-	แห่ง		
- อัตราการมีและมีสำมรดน้ำ	ร้อยละ			๑๐๐

๓.๔ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- สถานีตำรวจ	-	แห่ง
- สถานีดับเพลิง	-	แห่ง
- ป้อมตำรวจชุมชนตำบล/อปพร.	๑	แห่ง

๔. การบริการพื้นฐาน

๔.๑ การคมนาคม

มีถนนเข้ามาในตำบล และมีถนนสายไรโคก - โพธิ์ลอย เป็นสายหลักสามารถติดต่อกันได้ตลอดตำบล (รพช. ๒๐๐๑)

๔.๒ การโทรคมนาคม

- ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข	-	แห่ง
- สถานีโทรคมนาคมอื่น ๆ	-	แห่ง

๔.๓ การไฟฟ้า

ไฟฟ้าเข้าถึงหมู่บ้านทั้ง ๖ หมู่ โดยมีประชากรใช้ไฟฟ้าประมาณ ๙๙ เปอร์เซ็นต์

๔.๔ แหล่งน้ำธรรมชาติ

- ลำน้ำ , ลำห้วย ๓ แห่ง
- บึง , หนองและอื่น ๆ ๓ แห่ง

๔.๕ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- ฝาย ๒ แห่ง
- บ่อน้ำตื้น ๑๗ แห่ง
- บ่อโยก ๘ แห่ง
- สระประปา ๘ แห่ง
- คลองชลประทาน ๔ สาย

ข้อมูลอื่นๆ

๕.๑ ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ (แสดงทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ใน อบต.)

ป่าสงวนแห่งชาติ (ป่ายางหัก-เขาป้อม) พื้นที่รับผิดชอบ ๔,๗๖๐ ไร่

๕.๒ มวลชนจัดตั้ง

กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน	จำนวน ๓ กลุ่ม	ประมาณ	๕๐๐	คน
กลุ่มสายตรวจประจำหมู่บ้าน		ประมาณ	๑๘	คน
กลุ่มสตรีอาสาพัฒนา		ประมาณ	๒๐๐	คน
กลุ่มอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน		จำนวน	๒๕	คน

ศักยภาพในตำบล

จำนวนบุคลากร

- ฝ่ายการเมือง จำนวน ๑๖ คน ประกอบด้วย

๑) ผู้บริหารท้องถิ่น ๔ คน

๒) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ๑๒ คน

- ฝ่ายประจำ จำนวน ๓๖ คน

ตำแหน่งปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	๑	คน
ตำแหน่งในสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	๕	คน
ตำแหน่งในกองคลัง	๕	คน
ตำแหน่งในกองช่าง	๒	คน
ตำแหน่งในกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	๒	คน
ตำแหน่งพนักงานจ้างภารกิจ	๑๓	คน
ตำแหน่งพนักงานจ้างทั่วไป	๖	คน
ตำแหน่งครู	๒	คน

ข้อมูลสถานการณ์การคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลไรโคก

ข้อมูลรายรับ

รายได้	ประจำปีงบประมาณ		ประมาณการ
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
๑. รายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเอง	๙๖๙,๑๙๓.๖๓	๑,๒๙๘,๐๐๐.๐๐	๑,๓๐๐,๐๐๐.๐๐
๒. รายได้ที่ส่วนราชการต่าง ๆ จัดเก็บให้	๑๔,๕๗๐,๓๓๔.๕๐	๑๓,๗๐๒,๐๐๐.๐๐	๑๓,๗๐๐,๐๐๐.๐๐
๓. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล	๙,๔๐๙,๗๔๗.๐๐	๑๒,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๒,๕๐๐,๐๐๐.๐๐
รวมรายได้ทั้งสิ้น	๒๔,๙๕๙,๒๗๕.๑๓	๒๗,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๒๗,๕๐๐,๐๐๐.๐๐

ข้อมูลรายจ่าย

รายจ่าย	ประจำปีงบประมาณ		ประมาณการ
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
๑. งบกลาง	๕,๒๓๔,๓๐๑.๐๐	๕,๖๙๗,๓๐๐.๐๐	๕,๘๒๖,๔๐๐.๐๐
๒. งบบุคลากร	๗,๔๗๐,๕๖๐.๐๐	๘,๔๑๔,๕๓๐.๐๐	๙,๐๖๖,๖๓๕.๐๐
๓. งบดำเนินการ	๕,๖๖๙,๐๒๒.๔๓	๕,๙๙๒,๒๗๐.๐๐	๕,๙๑๒,๙๒๕.๐๐
๔. งบรายจ่ายอื่น	๓,๙๔๗,๙๗๒.๓๔	๖,๐๐๓,๙๐๐.๐๐	๕,๘๐๔,๐๔๐.๐๐
๕. งบลงทุน	๒๐,๐๐๐.๐๐	๒๕,๐๐๐.๐๐	๒๕,๐๐๐.๐๐
๖. งบเงินอุดหนุน	๗๔๘,๐๐๐.๐๐	๘๕๗,๐๐๐.๐๐	๘๖๕,๐๐๐.๐๐
รวมรายจ่ายทั้งสิ้น	๒๓,๐๘๙,๘๕๕.๗๗	๒๖,๙๙๐,๐๐๐.๐๐	๒๗,๕๐๐,๐๐๐.๐๐

นโยบายการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลไรโคก

๑. นโยบายด้านโครงสร้างพื้นฐาน

องค์การบริหารส่วนตำบลไรโคก มุ่งมั่นที่จะยกระดับด้านโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อสนับสนุนการค้า การลงทุนและการเกษตร และส่งเสริมให้ได้มาตรฐานและตอบสนองความต้องการของประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนความสะอาด ความปลอดภัย โดยมีแนวทาง ดังนี้

๑.๑ ขยายเขตไฟฟ้า ตามสภาพพื้นที่ให้ครอบคลุมและทั่วถึงทั้งตำบล

๑.๒ การติดตั้งระบบเสียงตามสายในเขตพื้นที่ตำบลไรโคกให้ครอบคลุมและทั่วถึง

๑.๓ การสร้างและบำรุงรักษาทางบก และทางเชื่อมระหว่างหมู่บ้าน โดยจะปรับปรุงให้เป็นถนนที่ได้มาตรฐาน ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ได้ตลอดปี เช่น ดำเนินการปรับปรุงถนนที่ได้รับการถ่ายโอนจากหน่วยงานต่างๆ และถนนที่เชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้านหรือมีลักษณะที่เป็นเครือข่ายหลักในการเชื่อมโยงกับแผนงานโครงการให้เป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ถนนลาดยาง หรือถนนลูกรังบดอัดปรับเกรดให้มีสภาพดีขึ้น สามารถอำนวยความสะดวกในการสัญจรไปมา การขนส่งสินค้าให้มีความสะดวกและรวดเร็วขึ้น ซึ่งเป็นการกระจายความเจริญไปยังทุกที่

๑.๔ การสร้างและบำรุงรักษาแหล่งน้ำ และชลประทาน โดยเพิ่มแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภคหรือเพื่อใช้ในการเกษตรให้ครอบคลุมอย่างทั่วถึง

๑.๕ ปรับปรุงมาตรฐานการผลิตน้ำประปา และระบบผลิตน้ำประปาให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานกระทรวงสาธารณสุข เพื่อให้ประชาชนได้มีน้ำประปาใช้ในการอุปโภค-บริโภค ตลอดจนทบทวนอัตราค่าน้ำประปา ตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลไรโคกว่าด้วยการบริหารกิจการประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลไรโคก

๑.๖ ติดตั้งคอมพิวเตอร์สาธารณะริมถนนในเขตพื้นที่ตำบลไรโคกให้ครอบคลุมและทั่วถึง

๒. นโยบายด้านเศรษฐกิจ

องค์การบริหารส่วนตำบลไรโคก จะส่งเสริมสนับสนุนและผลักดันให้มีกระบวนการสร้างรายได้ลดรายจ่ายให้กับประชาชนทุกระดับ โดยส่งเสริมแนวทางเศรษฐกิจแบบพอเพียงตามศักยภาพของชุมชนในระดับฐานรากของตำบลโดยมีแนวทาง ดังนี้

๒.๑ สนับสนุนส่งเสริมการลงทุนและพาณิชย์กรรม โดยสร้างระบบเศรษฐกิจที่ดี มั่นคง ส่งเสริมการค้า จัดให้มีศูนย์กลางการค้าจำหน่ายสินค้า ผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน การลงทุนอุตสาหกรรมในครัวเรือน หรืออุตสาหกรรมขนาดย่อม

๒.๒ สนับสนุนส่งเสริมการทำเกษตรกรรมแบบผสมผสาน เกษตรทางเลือกและเกษตรอินทรีย์ รวมทั้งส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แก่เกษตรกร พัฒนาระบบท่อส่งน้ำสำหรับการเกษตร การทำนา

๒.๓ ส่งเสริมอาชีพและพัฒนาฝีมือแรงงาน และเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ใน ๓ ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ ๑ ให้แต่ละครอบครัวมีความพอเพียงต่อการบริโภค

ขั้นตอนที่ ๒ เน้นเศรษฐกิจหรือธุรกิจชุมชน

ขั้นตอนที่ ๓ เชื่อมโยงเครือข่ายชุมชน และการส่งเสริมด้านการตลาดเน้นด้านการส่งออก

และนำเข้า

๒.๔ ส่งเสริมให้ประชาชนได้นำภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น

๒.๕ จัดตั้งและพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ผลิตภัณฑ์ตำบล (OTOP)

๒.๖ ส่งเสริมการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

๒.๗ ส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี กลุ่มเด็กและเยาวชน

๒.๘ ส่งเสริมการรวมกลุ่ม/การพัฒนาเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

๒.๙ ส่งเสริมมุ่งเน้นการเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับพื้นที่ เพื่อยกระดับความรู้ฝีมือและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์และส่งเสริมสนับสนุนการรวมกลุ่มการผลิตและจำหน่าย

๓. นโยบายด้านส่งเสริมการท่องเที่ยว

ตำบลไรโคกมีสถานที่ท่องเที่ยวมากมายทั้งสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติและทางประวัติศาสตร์ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว ข้าพเจ้าจึงมีนโยบายที่สนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ เพื่อเพิ่มและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพมากขึ้น เพื่อเป็นการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับราษฎรในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไรโคก ดังนี้

๓.๑ ปรับปรุงซ่อมแซมเส้นทางคมนาคมเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว ให้มีความสะดวกและปลอดภัย ต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว รวมทั้งการปลูกไม้ดอกไม้ประดับและสร้างพื้นที่สีเขียว

๓.๒ สนับสนุนการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ นำการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ รวมทั้งการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม โดยส่งเสริมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ใหม่ และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวมากขึ้น

๓.๓ จัดให้มีระบบข้อมูลด้านการท่องเที่ยวครอบคลุมทั้งตำบล และพื้นที่ที่ต่อเนื่องพร้อม จัดทำเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

๓.๔ จัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวและประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง

๓.๕ ส่งเสริม/สนับสนุนการจัดกิจกรรมของกลุ่มโฮมสเตย์ (บ้านพักรับรอง)

๓.๖ ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวจากการ เข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๔. นโยบายด้านส่งเสริมด้านสังคม การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม นันทนาการ และสาธารณสุข องค์การบริหารส่วนตำบลไรโคก สนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนได้รับโอกาสเท่าเทียมกัน ที่จะเรียนรู้และฝึกอบรมได้ตลอดชีวิตและมีปัญญาเป็นทุนไว้สร้างงานและสร้างรายได้ โดยยึดหลักการศึกษ สร้างชาติ สร้างคน และสร้างงาน ดังนี้

๔.๑ ขยายศักยภาพในแผนงานโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อการพัฒนาพร้อมยกระดับคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของชาวตำบลไรโคกให้ดีขึ้น ในด้านการสังคม สงเคราะห์ให้แก่เด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาสซึ่งต้องเน้นย้ำเป็นอย่างยิ่ง

๔.๒ การส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรมให้เป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของตำบลไรโคก เช่น งานประเพณีลอยกระทง งานประเพณีสงกรานต์ การถวายสลากภัต ประเพณีไทยทรงดำ และโครงการ ทำบุญลานตากข้าว ฯลฯ เป็นต้น

๔.๓ สนับสนุนนโยบายรัฐบาล ในการป้องกัน ปราบปรามและบำบัดยาเสพติด รวมทั้งจัดให้มีสนามกีฬา ที่ได้มาตรฐานและมีการจัดการแข่งขันกีฬาในระดับหมู่บ้านและตำบล เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ และทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน

๔.๔ ส่งเสริมและสนับสนุนศิลปวัฒนธรรม ศิลปวัตถุ และโบราณสถานให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และแหล่งรายได้ของประชาชน ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนได้ศึกษาอบรมและเรียนรู้ศาสนาและ วัฒนธรรมท้องถิ่นมากขึ้น โดยเฉพาะสมาชิกในครอบครัว นอกจากนี้จะส่งเสริมสนับสนุนและอนุรักษ์ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีแบบยั่งยืน

๔.๕ สนับสนุนการศึกษาแก่เด็กนักเรียนที่ยากจนและด้อยโอกาส และประชาชนทั่วไป

๔.๖ สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนเพื่อการศึกษาให้แก่โรงเรียนในเขตพื้นที่

๔.๗ สนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนในตำบลไรโคกมีความรู้เกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ รวมทั้งสามารถปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้

๔.๘ เผื่อระวัง ติดตาม สังเกตการณ์ และแก้ไขปัญหาโรคระบาดที่อาจจะเกิดขึ้นในตำบล ไรโคก

๔.๙ ส่งเสริมให้ประชาชนในตำบลไรโคก มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ส่งเสริมให้มีการ ออกกำลังกายในเขตตำบลไรโคก โดยจัดทำสวนสุขภาพ จัดหาเครื่องออกกำลังกาย พร้อมเครื่องเล่นเด็ก

๔.๑๐ ส่งเสริมให้มีสนามกีฬาในร่มและกลางแจ้ง และสนับสนุนกลุ่มและชมรมกีฬาชนิด ต่าง ๆ

๔.๑๑ พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัย เด็กๆ ในศูนย์มีสุขภาพ
ที่ดี ส่งเสริมพัฒนาการเด็กทั้ง ๔ ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

๔.๑๒ พัฒนา/ปรับปรุงระบบสาธารณสุขปโภค ระบบสาธารณสุข ให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น

๔.๑๓ ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนากระบวนการทางการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ
ตามอัธยาศัย และดำเนินงานเรื่องการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัยอายุ ๓ - ๕ ปี ให้ได้รับการพัฒนาในทุกๆ ด้าน
และพัฒนาวิชาการสู่มาตรฐาน

๔.๑๔ ส่งเสริมสนับสนุนอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อใช้ในการสืบค้นข้อมูลและเข้าถึง
เครือข่ายต่าง ๆ ในการเรียนรู้

๔.๑๕ ส่งเสริมสนับสนุนการสืบสานวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๔.๑๖ ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมการแข่งขันกีฬาทั้งภายในและภายนอกเพื่อส่งเสริมและ
พัฒนาให้เยาวชน ประชาชนได้รับโอกาสในการเล่นกีฬาอย่างถูกวิธีและการออกกำลังกายอย่างทั่วถึง

๔.๑๗ รณรงค์ ส่งเสริมกระบวนการสร้างคุณธรรม จริยธรรม การสร้างวินัย
และจิตสาธารณะของคนในชุมชน

๔.๑๘ พัฒนาองค์ความรู้สู่ชุมชน สร้างชุมชนตำบลไรโคกให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้
มุ่งเน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา

๔.๑๙ ส่งเสริมการจัดทำแผนแม่บทชุมชน และแผนปฏิบัติการชุมชน การรวมกลุ่มของ
สังคม องค์กรชุมชน เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและสร้างเครือข่ายการพัฒนาสังคม

๔.๒๐ ส่งเสริมการพัฒนาทักษะ การจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ รวมทั้งจัดสวัสดิการ
ที่จำเป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนาเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ

๔.๒๑ ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาสังคมที่สอดคล้องกับทิศทางของการสร้างสุขภาวะ
แบบองค์รวมและสร้างสังคมอยู่ดีมีสุข

๔.๒๒ ส่งเสริมสนับสนุนโครงการเสริมสร้างสุขภาพของประชาชนทุกกลุ่มอายุ ให้สวัสดิการ
แก่คนชรา ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส

๔.๒๓ ส่งเสริมการดำเนินงานด้านสุขภาพอนามัยและการจัดการสุขภาวะภาคประชาชน
โดยผ่านกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน

๔.๒๔ ส่งเสริมสนับสนุนการควบคุมป้องกันการเผยแพร่ระบาดของโรคติดต่อต่าง ๆ

๔.๒๕ ส่งเสริมดูแลสุขภาพแม่และลูกตั้งแตอยู่ในครรภ์ เพื่อให้ทารกมีการพัฒนาการ
ทางสมองและมีการเจริญเติบโตทางร่างกาย

๔.๒๖ ส่งเสริมการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ร่วมเครือข่ายบริการ สาธารณสุข อปพร.
อสม. มูลนิธิและองค์กรเอกชนในการช่วยเหลือการกู้ภัยฉุกเฉินผู้ป่วยได้อย่างทันท่วงที

๕. นโยบายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

องค์การบริหารส่วนตำบลไรโคก มีนโยบายในการฟื้นฟูสภาพและการป้องกันการเสื่อมโทรม
หรือสูญสิ้นไปของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนี้

๕.๑ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการรณรงค์ให้ประชาชนชาวตำบล
ไรโคกเห็นคุณค่าและมีจิตสำนึก จัดสร้างระบบศูนย์รวมใจการกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล ดูแลรักษาและ
พัฒนาแหล่งธรรมชาติ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นให้ได้อย่างต่อเนื่อง

๕.๒ สนับสนุนรณรงค์ให้ประชาชนเห็นคุณค่า และมีจิตสำนึกรับและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

๕.๓ ส่งเสริม สนับสนุนการปรับปรุงภูมิทัศน์ และสิ่งแวดล้อมของทรัพยากรธรรมชาติให้คงสภาพที่สวยงาม

๕.๔ บริการและจัดการสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติ โดยส่งเสริมให้มีการปลูกป่าชุมชน และการบริหารจัดการป่าชุมชน สร้างความสำคัญของป่าชุมชนให้แก่ประชาชน

๕.๕ ส่งเสริม สนับสนุนโครงการถนนสวย สำนักงานอยู่ และอาคารสาธารณประโยชน์ ตลอดจนโครงการหน้าบ้านหน้ามอง

๕.๖ ส่งเสริมสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสงวนที่ดินเป็นพื้นที่สีเขียวสำหรับเป็นพื้นที่สร้างความสดชื่น และส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชน

๕.๗ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการขยะแบบการมีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง อันนำไปสู่การจัดการขยะฐานศูนย์และการพัฒนาแนวทางรูปแบบ ๓Rs ดังนี้

Reduce คือ การลดการใช้ การบริโภคทรัพยากรที่ไม่จำเป็นลง

Reuse คือ การใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าที่สุด โดยการนำสิ่งของเครื่องใช้มาใช้ซ้ำ

Recycle คือ การนำหรือเลือกใช้ทรัพยากรที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่

๖. นโยบายด้านการเมืองการบริหาร

องค์การบริหารส่วนตำบลไร่โคก จะส่งเสริมให้คนดีเข้ามาปกครองบ้านเมือง และบริหารโดยหลักธรรมาภิบาล ซึ่งมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก ดังนั้นจึงมีแนวนโยบาย ดังนี้

๖.๑ ส่งเสริมสนับสนุนการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยโดยมุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกๆ ด้าน ได้แก่ การสนับสนุนประชาคมองค์กรประชาชน โดยการ “ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผลประโยชน์ เพื่อประชาชนชาวตำบลไร่โคก” ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนปกป้องสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์

๖.๒ ให้ความร่วมมือช่วยเหลือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นๆ ทุกแห่งในกรณี ที่มีเหตุจำเป็นเร่งด่วนอันจะก่อให้เกิดความเสียหายร้ายแรงต่อราษฎรในเขตตำบลไร่โคก

๖.๓ เพิ่มประสิทธิภาพของการประชาสัมพันธ์แบบบูรณาการ เพื่อเป็นการสร้างภาพพจน์สถาบันองค์การบริหารส่วนตำบลไร่โคก ให้ประชาชนยอมรับและให้ความเชื่อถือ

๖.๔ ปรับเปลี่ยนกระบวนการ หรือวิธีการทำงาน เช่น งานบริหารงานบุคคลโดยวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

๖.๕ เน้นการบริหารราชการแบบเปิด โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการบ้านเมืองมากขึ้น โดยให้ประชาชนเสนอแนะ และแสดงความคิดเห็น ร่วมปฏิบัติงานและตรวจสอบติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน

๖.๖ สร้างแรงจูงใจและเพิ่มขวัญกำลังใจให้ข้าราชการและผู้ปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่โคก ที่ปฏิบัติงานด้วยความทุ่มเท เสียสละ ผลการปฏิบัติงานดีเด่น และเป็นที่ยอมรับ

๖.๗ มุ่งเน้นพัฒนาฝึกอบรมให้แก่ผู้บริหาร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำชุมชน กรรมการหมู่บ้าน พนักงานส่วนตำบล ตลอดจนพนักงานจ้าง ได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และมีประสบการณ์ในการทำงานเพิ่มแนวคิดในการพัฒนาตำบลไร่โคกเพิ่มมากยิ่งขึ้น

๖.๘ บริหารการคลังอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนโดยเฉพาะการรักษาวินัยทางการคลัง โดยยึดหลักธรรมาภิบาล

๖.๙ ซ่อมแซม ต่อเติม ปรับปรุง อาคารสำนักงานที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลไรโคก รวมทั้งปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ในเขต อบต.ไรโคก และพัฒนา/ปรับปรุงอาคารร้านค้าชุมชน (หอประชุม อบต.) ให้ได้มาตรฐานระดับตำบล เพื่อใช้เป็นสถานที่ในการประชุม การรับรองแขกบ้านแขกเมือง และการจัดกิจกรรมต่างๆ ของตำบล

๖.๑๐ จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของพนักงานและเจ้าหน้าที่

๖.๑๑ พัฒนา/ปรับปรุง ระบบกระจายข่าวของตำบล ให้มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมและทั่วถึงทั้งตำบล เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูล ข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงและทันต่อเหตุการณ์

๖.๑๒ ส่งเสริมการพัฒนาประสิทธิภาพอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และความรู้ความสามารถในการป้องกันสาธารณภัย

๖.๑๓ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ตลอดจนประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและภาคประชาชนให้เกิดความรัก ความสามัคคีช่วยกันพัฒนาตำบล

๖.๑๔ ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร เอกสารข่าว วารสารเผยแพร่กิจกรรม ให้ประชาชนได้รับทราบ

๖.๑๕ พัฒนาการองค์การบริหารส่วนตำบลไรโคกให้เป็นองค์กรธรรมาภิบาลที่มีหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีและเป็นหน่วยงานบริการสังคมที่ดีมีมาตรฐาน ด้วยการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา การสร้างกระบวนการเรียนรู้และการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพและยกระดับให้แก่สมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการและพนักงาน พร้อมทั้งสร้างเสริมกระบวนการพัฒนาระบบการบริการสาธารณะที่ดีมีมาตรฐาน เพื่อรองรับการบริการแต่ละด้านให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

๖.๑๖ ส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมทางการบริหารและการเมืองภายใต้ระบอบประชาธิปไตย โดยการพัฒนาระบบกลไกการทำงานในระบบสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบประชาธิปไตยของชุมชนและภาคประชาคม

๖.๑๗ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนา ติดตาม ตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

๖.๑๘ ประสานเพื่อก่อให้เกิดการสร้างเครือข่ายการทำงานทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอบ้านลาดและพื้นที่อื่น ๆ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน

สถานการณ์ขยะในภาพรวมของตำบลไรโคก

องค์การบริหารส่วนตำบลไรโคก อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี เพชรบุรี เป็นการกำหนดนโยบายของ อบต.ไรโคก โดยมีเป้าหมายให้แต่ละครัวเรือนบริหารจัดการขยะด้วยตนเอง เนื่องจากครัวเรือนเป็นต้นทางของการเกิดขยะมูลฝอยและน้ำเสีย จึงต้องการให้ครัวเรือนจัดการขยะเพื่อลดปริมาณขยะที่เหลือจากครัวเรือน จากผลการศึกษาในภาพรวมไม่พบว่ามีปัญหาจากขยะมูลฝอยต่อชุมชน การศึกษาพฤติกรรม การจัดการขยะและน้ำเสียในครัวเรือนของประชาชนตำบลไรโคก จากกลุ่มตัวอย่างครัวเรือน ๒๕๕ ครัวเรือน ซึ่งผลการศึกษาที่สำคัญพบว่า ในแต่ละวันแต่ละครัวเรือนมีกิจกรรมต่างๆ ที่ก่อให้เกิดขยะมูลฝอยทุกชนิด มีน้ำหนักรวมโดยเฉลี่ย ๒.๓๕๑๔ กิโลกรัม/ครัวเรือน/วัน ขยะเปียกหรือขยะอินทรีย์ที่พบมากที่สุดเป็นเศษอาหาร เศษข้าว เศษขนม ขยะแห้งที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ หรือขยะรีไซเคิลที่พบมากที่สุด ได้แก่ ขวดพลาสติก ภาชนะพลาสติก ของเล่นพลาสติก ก่อขยะกระดาษ ลังกระดาษ ขยะแห้งที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ หรือย่อยสลายยากไม่คุ้มค่ากับการรีไซเคิลที่พบมากที่สุด ได้แก่ ถุงพลาสติกใส่อาหาร ถุงก๊อบแก๊บ ของปะหมี่สำเร็จรูป พลาสติกห่ออาหารประเภทต่างๆ สำหรับขยะพิษหรือขยะที่มีสารพิษหากทิ้ง ไม่ระวัง จะเป็นอันตรายต่อคน สัตว์ และสิ่งแวดล้อมที่พบมากที่สุด ได้แก่ เครื่องสำอาง น้ำยาล้างเล็บ น้ำยาย้อมผม น้ำยากัดสีผม สารฆ่าแมลง สารกำจัดวัชพืช ปุ๋ยเคมี ในส่วนของกิจกรรมที่ทำให้เกิดน้ำเสียหรือน้ำทิ้งของครัวเรือน ส่วนใหญ่เกิดจากกิจกรรมการซักล้างทำความสะอาดเสื้อผ้า เครื่องใช้ และการอาบน้ำ ในด้านพฤติกรรมจัดการขยะและน้ำเสียของครัวเรือน พบว่า ครัวเรือนร้อยละ ๘๑.๕๗ มีกิจกรรมลดปริมาณขยะในครัวเรือน เช่น การใช้ถุงผ้าใส่ของแทนถุงพลาสติก ถุงก๊อบแก๊บ และมีการนำวัสดุ อุปกรณ์ที่ชำรุด เสียหาย มาซ่อมแซมใช้ใหม่ ครัวเรือนร้อยละ ๘๙.๗๔ มีถังขยะหรือภาชนะรองรับขยะประจำบ้าน และครัวเรือนร้อยละ ๘๔ มีการแยกขยะเปียก และขยะแห้งในแต่ละภาชนะรองรับ ครัวเรือนร้อยละ ๙๐.๙๘ ได้ดำเนินการคัดแยกขยะเพื่อจำหน่ายหรือนำมาใช้ประโยชน์อื่นๆ เช่น การทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ และขยะอื่นๆ ที่เหลือ ครัวเรือนร้อยละ ๘๕.๘๗ นำขยะไปกำจัดด้วยวิธีการเผาไฟ ครัวเรือนร้อยละ ๘๙.๑๙ นำน้ำทิ้ง/น้ำเสียของครัวเรือนไปใช้ประโยชน์ด้วยการรดน้ำต้นไม้ เลี้ยงสัตว์ และทำปุ๋ย สำหรับ น้ำทิ้งที่เหลือ ครัวเรือนร้อยละ ๒๗.๗๔ กำจัดโดยการทิ้งลงในท่อระบายน้ำทิ้งของครัวเรือน ร้อยละ ๒๒.๓๗ ทิ้งลงบ่อบำบัดน้ำเสียของครัวเรือน สำหรับปัญหาจากขยะของครัวเรือนนั้น พบปัญหาการกำจัด ทำลายขยะ ปัญหาการคัดแยกขยะ และปัญหาควันทoxic หมอกควัน อันเนื่องมาจากการเผาขยะ และครัวเรือนมีความต้องการให้มีจุดบริหารจัดการขยะ และจัดตั้งศูนย์วัสดุรีไซเคิล

ลำดับความสำคัญของปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

๑) ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนมีแนวโน้มสูงขึ้น และปริมาณขยะมูลฝอยที่จะนำไปกำจัดมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการลด การคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางยังไม่มีประสิทธิภาพ ขาดการดำเนินการอย่างครบวงจร รวมทั้งมีการใช้ถุงพลาสติกและโฟมอย่างฟุ่มเฟือย

๒) ขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นร้อยละ ๓๐ มีการกำจัดแบบไม่ถูกสุขลักษณะ เป็นลักษณะเทกอง และเผาเป็นครั้งคราว และทิ้งตามที่ สาธารณะส่งผลกระทบต่อประชาชนและสภาพแวดล้อม และเกิดปัญหาการร้องเรียน

๓) ปัญหาการขาดแคลนที่ดินสำหรับใช้เป็นสถานที่ในการจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยในตำบลไรโคก หรือจัดตั้งเป็นโครงการก่อสร้างเตาเผาขยะ ตามแผนพัฒนาของ อบต.ตำบลไรโคก ยังไม่สามารถหาได้ เนื่องจากการประชาคมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่ผ่านมายังไม่สามารถหาข้อสรุปในการหาพื้นที่ดำเนินการได้ เนื่องจากต้องใช้พื้นที่ค่อนข้างมากและต้องมีสภาพพื้นที่และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ประกอบกับมักเกิดปัญหาการต่อต้านจากประชาชนในพื้นที่

๔) ประชาชน ยังขาดความตระหนักและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะ มูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง

บทที่ ๓

แผนการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

๑. แผนการบริหารจัดการขยะระยะเร่งด่วน (ระยะสั้น)

เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลไรโคกเป็นองค์การบริหารส่วนขนาดกลาง ทำให้มีงบประมาณในการพัฒนาจำกัด ไม่เพียงพอ ต่อการบริหารจัดการขยะอย่างเป็นระบบ

องค์การบริหารส่วนตำบลไรโคก ได้ดำเนินการก่อสร้างเตาเผาขยะสำหรับชุมชน ให้ประชาชนได้สามารถนำขยะที่เกินความสามารถในการกำจัดเองในครัวเรือนมาทิ้งและเผาทำลายที่เตาเผาขยะขององค์การบริหารส่วนตำบลไรโคกในแต่ละหมู่บ้าน และมีวิธีกำจัดขยะโดยการเผาเป็นระยะๆ คอยดูแลไม่ให้ขยะล้นออกมาหรือมีกลิ่นรบกวนประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียง คอยปรับพื้นที่ให้เหมาะสมกับปริมาณขยะอยู่เสมอ

องค์การบริหารส่วนตำบลไรโคก ได้ดำเนินการออกข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องในการช่วยให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความสะอาดจำนวน ๔ เรื่อง ได้แก่

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลไรโคก เรื่อง การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ.๒๕๕๙

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลไรโคก เรื่อง การควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย พ.ศ.๒๕๖๐

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลไรโคก เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันและน้ำเสียในอาคาร พ.ศ.๒๕๖๐

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลไรโคก เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงสัตว์หรือการปล่อยสัตว์ พ.ศ.๒๕๖๐

แผนงานระยะเร่งด่วน (ระยะสั้น) ประกอบด้วย

แผนงานที่ ๑ : จัดการขยะมูลฝอยสะสมให้ถูกหลักวิชาการ / กำหนดเขตห้ามเทกองขยะมูลฝอย

๑. จัดหาสถานที่ในการกำจัดขยะมูลฝอย / สถานที่เผาทำลายขยะมูลฝอย (ในระยะสั้น)
๒. ปรับปรุง พื้นที่ฟู สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยแบบเผาทำลาย
๓. ประกาศ/กำหนดเขตพื้นที่ห้ามเทกองขยะมูลฝอย
๔. จัดหาเตาเผาขยะขนาดเล็กสำหรับครัวเรือน ให้กับครัวเรือน/ชุมชนที่ประสบปัญหาขยะมูลฝอย

แผนงานที่ ๒ : ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นด้านการจัดการขยะมูลฝอยและการบังคับใช้กฎหมาย

๑. สนับสนุน/ผลักดันองค์การบริหารส่วนตำบลไรโคกให้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย
๒. ตรวจสอบและดำเนินการทางกฎหมายแก่ผู้ลักลอบทิ้ง/กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนและของเสียอันตรายชุมชน รวมถึงขยะอิเล็กทรอนิกส์

แผนงานที่ ๓ : สร้างจิตสำนึก

๑. สร้างความรู้ความเข้าใจประชาชน เยาวชนในการการลด คัดแยกขยะมูล ฝอย และคัดแยกของเสียอันตรายชุมชน ลดการใช้ ถุงพลาสติกและโฟม หรือใช้วัสดุที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒. รณรงค์สร้างจิตสำนึกในการลด คัดแยก และนำกลับมาใช้ประโยชน์และคัด แยกของเสียอันตราย ส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓. ส่งเสริมและสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสภาเด็กและเยาวชนตำบลไรโคก ในการรณรงค์ คัดแยกขยะจากต้นทาง และบริหารจัดการขยะอย่างครบวงจรตามหลักวิชาการ

๒.แผนการบริหารจัดการขยะ ระยะยาว

ดำเนินการจัดทำประชาคมให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้าใจเรื่องการบริหารจัดการขยะ ทั้งระบบ และยอมรับเข้าใจในโครงการขององค์การบริหารส่วนที่จะดำเนินการในพื้นที่ (โครงการรณรงค์ คัดแยกขยะจากต้นทาง และการบริหารจัดการขยะอย่างครบวงจร)

ก่อสร้างเตาเผาขยะประจำหมู่บ้าน (ตามความต้องการของประชาคมหมู่บ้าน)

แผนงานระยะยาว ประกอบด้วย

แผนงานที่ ๑ : บริหารจัดการมูลฝอยชุมชน จัดการขยะมูลฝอยสะสมให้ถูกหลักวิชาการ

๑. ดำเนินการจัดทำประชาคมให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้าใจเรื่องการบริหารจัดการขยะ ทั้งระบบ และยอมรับเข้าใจในโครงการขององค์การบริหารส่วนที่จะดำเนินการในพื้นที่

๒. ก่อสร้างเตาเผาขยะประจำหมู่บ้าน (ตามความต้องการของประชาคมหมู่บ้าน)

๓. จัดตั้งจุดรับขยะอันตรายและขยะอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อนำไปบริหารจัดการอย่างถูกวิธี

แผนงานที่ ๒ : ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นด้านการจัดการขยะมูลฝอยและการบังคับใช้กฎหมาย

๑. สนับสนุน/ผลักดันองค์การบริหารส่วนตำบลออกข้อบัญญัติท้องถิ่นการจัดการจัดการขยะ มูลฝอยและของเสียอันตราย

๒. ตรวจสอบและดำเนินการทางกฎหมายแก่ผู้ลักลอบทิ้ง/กำจัดขยะมูลฝอย ชุมชนและของเสียอันตรายชุมชน

แผนงานที่ ๓ : สร้างจิตสำนึก

๑. สร้างความรู้ความเข้าใจประชาชน เยาวชนในการการลด คัดแยกขยะมูล ฝอย และคัดแยกของเสียอันตรายชุมชน ลดการใช้ ถุงพลาสติกและโฟม หรือใช้วัสดุที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒. รณรงค์สร้างจิตสำนึกในการลด คัดแยก และนำกลับมาใช้ประโยชน์และคัด แยกของเสียอันตราย ส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓. ส่งเสริมและสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสภาเด็กและเยาวชนตำบลไรโคก ในการรณรงค์คัดแยกขยะจากต้นทาง และบริหารจัดการขยะอย่างครบวงจรตามหลักวิชาการ

แผนปฏิบัติการ “ประเทศไทยไร้ขยะ” ตามแนวทาง “ประชารัฐ” ระยะเวลา ๑ ปี (ตุลาคม ๒๕๖๑ - กันยายน ๒๕๖๒)

องค์การบริหารส่วนตำบลไรโคก อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

กลยุทธ์ที่ ๑ การจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ

ที่	แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย	ระยะเวลาดำเนินการ												งบประมาณ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			ต.ค. ๖๑	พ.ย. ๖๑	ธ.ค. ๖๑	ม.ค. ๖๒	ก.พ. ๖๒	มี.ค. ๖๒	เม.ย. ๖๒	พ.ค. ๖๒	มิ.ย. ๖๒	ก.ค. ๖๒	ส.ค. ๖๒	ก.ย. ๖๒		
๑	โครงการส่งเสริมการคัดแยกขยะ มูลฝอยจากต้นทางตามหลัก ๓Rs	๖ หมู่บ้าน													๓,๐๐๐	อบต.ไรโคก
๒	-กิจกรรมอบรมให้ความรู้	๖ หมู่บ้าน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๑๐,๐๐๐	อบต.ไรโคก
๓	-กิจกรรมรณรงค์คัดแยกขยะ	๖ หมู่บ้าน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		อบต.ไรโคก
๔	-กิจกรรมลดขยะในชุมชน	๖ หมู่บ้าน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๓,๐๐๐	อบต.ไรโคก
๕	โครงการรณรงค์ลดการใช้ ถุงพลาสติกและภาชนะโฟม	๖ หมู่บ้าน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๓,๐๐๐	อบต.ไรโคก
๖	โครงการศูนย์วัสดุรีไซเคิล	๖ หมู่บ้าน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๓,๐๐๐	อบต.ไรโคก
๗	โครงการส่งเสริมการจัดการสิ่ง ปฏิกูลและการกำจัดขยะมูลฝอย	๖ หมู่บ้าน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๓,๐๐๐	อบต.ไรโคก
๘	โครงการส่งเสริมการทำน้ำหมัก ชีวภาพ	๖ หมู่บ้าน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๓,๐๐๐	อบต.ไรโคก
๙	โครงการส่งเสริมการทำปุ๋ยหมัก จากขยะ	๖ หมู่บ้าน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๓,๐๐๐	อบต.ไรโคก

กลยุทธ์ที่ ๑ การจัดการขยะมูลฝอยอย่างมีประสิทธิภาพ (ต่อ)

ที่	แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย	ระยะเวลาดำเนินการ												งบประมาณ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			ต.ค. ๖๑	พ.ย. ๖๑	ธ.ค. ๖๑	ม.ค. ๖๒	ก.พ. ๖๒	มี.ค. ๖๒	เม.ย. ๖๒	พ.ค. ๖๒	มิ.ย. ๖๒	ก.ค. ๖๒	ส.ค. ๖๒	ก.ย. ๖๒		
๑๐	โครงการ Big Cleaning Day	๖ หมู่บ้าน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๕,๐๐๐	อบต.ไร่โคก
๑๑	โครงการชุมชน/หมู่บ้านน่าอยู่	๖ หมู่บ้าน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๓,๐๐๐	อบต.ไร่โคก
๑๒	โครงการถนนสวยด้วยชาวไร่โคกร่วมใจ	๖ หมู่บ้าน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๓,๐๐๐	อบต.ไร่โคก
๑๓	โครงการสำนักงานสวยสะอาด	ที่ทำการ อบต.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๓,๐๐๐	อบต.ไร่โคก
๑๔	โครงการหน้าบ้านน่ามอง	๖ หมู่บ้าน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๓,๐๐๐	อบต.ไร่โคก

กลยุทธ์ที่ ๔ การจัดการกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายอย่างมีประสิทธิภาพ

ที่	แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย	ระยะเวลาดำเนินการ											งบประมาณ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	
			ต.ค. ๖๑	พ.ย. ๖๑	ธ.ค. ๖๑	ม.ค. ๖๒	ก.พ. ๖๒	มี.ค. ๖๒	เม.ย. ๖๒	พ.ค. ๖๒	มิ.ย. ๖๒	ก.ค. ๖๒	ส.ค. ๖๒			ก.ย. ๖๒
-																

กลยุทธ์ที่ ๕ การสนับสนุนการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ

ที่	แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย	ระยะเวลาดำเนินการ											งบประมาณ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	
			ต.ค. ๖๑	พ.ย. ๖๑	ธ.ค. ๖๑	ม.ค. ๖๒	ก.พ. ๖๒	มี.ค. ๖๒	เม.ย. ๖๒	พ.ค. ๖๒	มิ.ย. ๖๒	ก.ค. ๖๒	ส.ค. ๖๒			ก.ย. ๖๒
๑	โครงการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ การสร้างจิตสำนึกในการคัดแยก ขยะ	๖ หมู่บ้าน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	อบต.ไร่โคก
๒	โครงการรณรงค์การทำความสะอาด สะอาดในสถานที่ราชการและ สถานที่สาธารณะต่างๆ Big Cleaning Day	๖ หมู่บ้าน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	อบต.ไร่โคก